

ט"ו בשבט

ט"ו בשבט - מדוע מציינים את החג בתאריך זה?

ט"ו בשבט הוא תאריך וחג חקלאי-הלכתי בארץ ישראל, המצוין בלוח השנה העברי כראש השנה לאילנות. נהוג לאכול ביום זה משבעת המינים, כולם נמנים עם גידולי ארץ ישראל, ויש הנוהגים לערוך בו "סדר ליל ט"ו בשבט" או לקרוא בו את "תיקון פרי עץ הדר".

המקור של חג ט"ו בשבט

המקור הראשון שבו מוזכר ט"ו בשבט הוא המשנה.

"אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים הֵם.

בְּאַחַד בְּנִיטָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַמַּלְכִּים וּלְרֹגְלִים.

בְּאַחַד בְּאֵלּוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים,

בְּאַחַד בְּתִשְׁרִי. וְאַחַד בְּתִשְׁרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים וּלְשִׁמְטִין וּלְיוֹבְלוֹת, לְנִטְיָעָה וּלְיִרְקוֹת.

בְּאַחַד בְּשֶׁבֶט, רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדָבָרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, בְּחִמְשָׁה עָשָׂר בּו."

מנהגים

סדר ליל ט"ו בשבט הוא נוסח אמירה של דברי תורה וברכות בשבח הארץ ותנובת השדה. מסורת אמירתו על פירות ארץ ישראל בחמישה עשר בשבט, התגבשה על ידי חכמי צפת במאה ה-17. המנהג התפשט בתפוצות, על מנת להנחיל את אהבת הארץ ליהודי הגולה ולזרז את הגאולה.

גם כיום ישנם רבים החוגגים את ט"ו בשבט בארוחה חגיגית תוך קריאת הגדה מיוחדת לחג. השימוש בביטויים "הגדה" ו"סדר" הם בהשאלה מ-ליל הסדר הנערך מידי בשנה בליל ט"ו בניסן.

אכילת פירות

מרבים באכילת פירות, וישנם המרבים גם באכילת
שבעת המינים בהם נשתבחה ארץ ישראל, ובפרט פירות יבשים
ואגוזים למיניהם:
כגון- תאנים, תמרים, צימוקים, חרובים ושקדים.

חגיגת נטיעות בארץ ישראל

בט"ו בשבט 1907 התקיים במקווה ישראל טקס הנטיעות הראשון בהשתתפות 300 תלמידי בתי ספר שונים.

יוזמה זו נקלטה במושבות עבריות נוספות, ובשנת 1908 הכריזה הסתדרות המורים על ט"ו בשבט כחג הנטיעות, ומאחר יותר אימצה הקרן הקיימת לישראל את המועד הזה.

יום שמירת הטבע

בתחילת המאה ה-21 הפך ט"ו בשבט גם ליום ציון אקולוגי, ועוסקים בו הן בלימוד והן בפועל בפעילות אקולוגית. גופים העוסקים בהגנה על החי והצומח, כגון החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע יחד עם משרד החינוך, הכריזו על ט"ו בשבט כחג שמירת הטבע.

